

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

PROCESUL-VERBAL nr. 46

al ședinței publice a Consiliului Audiovizualului
din 13 decembrie 2024, ora 11:00
mun. Chișinău

TOTAL MEMBRI PREZENȚI: 6

TOTAL DECIZII ADOPTATE: 4

DECIZII ANEXATE: 310-313

PREȘEDINTA ȘEDINȚEI: Liliana VIȚU-EȘANU.

MEMBRII PREZENȚI: Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA (online), Larisa TUREA.

MEMBRII ABSENȚI: Tatiana CRESTENCO.

SECȚIA ASISTENȚĂ CONSILIU: Olimpia MORARU (șef SAC).

SECȚIA JURIDICĂ: Grigore CHIȚANU (șef SJ).

INVITAȚI: Andrian CARP („Radio Dar”).

Președinta ședinței, Liliana VIȚU-EȘANU, a constatat caracterul deliberativ al ședinței și a pus la vot aprobarea deschiderii acesteia.

S-a votat: PRO – (6) UNANIM – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

Ședința a fost declarată deschisă.

Propuneri la ordinea de zi:

- Solicitare din partea DLF de a include pe ordinea de zi subiectul: *Cu privire la examinarea cererii de reperfectare a licenței de emisie eliberate furnizorului de servicii media „Univers-FM Media” SRL” pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Focul din Vatră”.*
- Solicitare din partea DLF de a include pe ordinea de zi subiectul: *Cu privire la examinarea cererii de eliberare a duplicatului licenței de emisie eliberate furnizorului de servicii media A.O. „Cultura Divină” pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Cultura Divină”.*

*Dna Liliana VIȚU-EȘANU, președinta ședinței,
a pus la vot ordinea de zi cu modificările propuse, după cum urmează:*

ORDINEA DE ZI:

1) Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 297 din 18 noiembrie 2024

Raportor: Mariana MARCU, controlor de stat principal, DCSMA.

2) Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 288 din 08 noiembrie 2024

Raportor: Bianca SCURTUL, consultant DLF.

3) Cu privire la examinarea cererii de reperfectare a licenței de emisie eliberate furnizorului de servicii media „Univers-FM Media” SRL” pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Focul din Vatră”

Raportor: Ecaterina COVACI, consultant superior DLF.

4) Cu privire la examinarea cererii de eliberare a duplicatului licenței de emisie eliberate furnizorului de servicii media A.O. „Cultura Divină” pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Cultura Divină”

Raportor: Ecaterina COVACI, consultant superior DLF.

S-a votat: **PRO – (6) UNANIM** – Liliana VIȚU-EȘANU, Tatiana CRESTENCO, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

Ordinea de zi a fost aprobată.

1. S-a examinat: Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 297 din 18 noiembrie 2024

A raportat: Mariana MARCU

Raportul DCSMA se anexează.

În cadrul dezbaterilor/deliberărilor au luat cuvântul următorii membri:

L. VIȚU-EȘANU: Reacții la raport nu au fost. Reprezentanții furnizorului de servicii media „MEDIA SCOUPE” SRL au fost invitați la ședință, dar nu sunt prezenți. Avem o situație tristă, care vine să ilustreze o situație mai persistentă în audiovizualul nostru: vin serviciile de televiziune să obțină licență, să ne convingă că vor face produs local și apoi tot ce fac e să stea doar pe filme rusești sau în limba rusă, cu producție locală fie 0, fie absolut insignifiantă, dacă ne uităm că din 56 de ore s-au realizat 3, sau din 42 de ore – 2. Îmi amintesc acea ședință în care am avut discuții cu reprezentanții celor două servicii de televiziune, chiar salutasem atunci dorința lor să facă un post de știri. „Next TV” trebuia să fie de știri. Asta a fost și un criteriu pentru diversificarea pieței. Și iată că vedem că „Next TV” este o copie a „Premiera TV”. Și atunci apare întrebarea: fie nu se dorește să se facă, fie noi am fost mințiți, fie Planul financiar nu a fost fezabil. Mă mai nedumerește o situație: aceste servicii de televiziune, deși nu au produs local deloc și nu au avut nici atunci când au fost clasificate ca locale, când trebuiau să facă 2 ore de produs local, s-au grăbit să-și înceapă emisia, în regim de testare. Decizia noastră de acordare a licenței de emisie era adoptată, dar nu era publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar dâșii deja s-au grăbit să intre pe piața audiovizualului. Și sunt pe poziții destul de impresionante. La „Moldtelecom”, cel puțin în catalogul afișat pe online, „Next TV”, cu 0 producție locală, e pe locul 5, „Premiera TV” – pe locul 15, mai jos, dar oricum e o poziție considerată drept prioritară, pentru posturile „must carry”. La „StarNet”, la fel, în primele 10 poziții, pe locul 8 și locul 9, ambele servicii de televiziune cu 0 producție locală. Și atunci, mă întreb: ce vede beneficiarul de informații, care caută emisiuni, știri despre ce se întâmplă în Republica Moldova? Cum sunt informați cetățenii, când selectează aceste servicii de televiziune și tot ce văd de dimineața până seara sunt filme rusești sau în limba rusă? Iată de ce cred că se impune amenda maximă pe toate capitolele.

O. DABIJA: Și un control repetat cu prima ocazie.

S-a decis:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciilor media audiovizuale de televiziune „Next TV” și „Premiera TV”.

S-a votat: PRO – (5) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Larisa TUREA. CONTRA – (1) – Eugeniu RÎBCA.

2. Se sancționează cu amendă în mărime de 15 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Next TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (6) lit. f) din Cod.

S-a votat: PRO – (6) UNANIM – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

3. Se sancționează cu amendă în mărime de 20 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Next TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.

S-a votat: PRO – (4) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI. CONTRA – (2) – Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

4. Se sancționează cu amendă în mărime de 20 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Next TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.

S-a votat: PRO – (4) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI. CONTRA – (2) – Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

5. Se sancționează cu amendă în mărime de 20 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Next TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (9) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.

S-a votat: PRO – (4) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI. CONTRA – (2) – Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

6. Se sancționează cu amendă în mărime de 15 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Premiera TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (6) lit. f) din Cod.

S-a votat: PRO – (5) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA. CONTRA – (1) – Larisa TUREA.

7. Se sancționează cu amendă în mărime de 20 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Premiera TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.

S-a votat: PRO – (4) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI. CONTRA – (2) – Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

8. Se sancționează cu amendă în mărime de 20 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Premiera TV”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (9) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.

S-a votat: PRO – (4) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI. **CONTRA – (2)** – Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

9. Se sancționează cu amendă în mărime de 10 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Next TV”, pentru nerespectarea Concepției generale a serviciului media audiovizual, aprobată de Consiliul Audiovizualului, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. g) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

S-a votat: PRO – (6) UNANIM – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

10. Se sancționează cu amendă în mărime de 15 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Next TV”, pentru refuzul de a prezenta înregistrările programelor audiovizuale difuzate, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (6) lit. d) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

S-a votat: PRO – (5) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA. **CONTRA – (1)** – Larisa TUREA.

11. Se sancționează cu amendă în mărime de 15 000 de lei „MEDIA SCOUPE” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual „Premiera TV”, pentru refuzul de a prezenta înregistrările programelor audiovizuale difuzate, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (6) lit. d) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

S-a votat: PRO – (4) – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI. **CONTRA – (2)** – Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

DECIZIA nr. 310 din 13 decembrie 2024 se anexează.

Motivarea votului:

L. TUREA: În spatele fiecărei sancțiuni văd o echipă de oameni care încearcă să supraviețuiască.

L. VIȚU-EȘANU: O echipă care produce 0? Ce echipă este la 0 programe?

L. TUREA: Este o echipă care are locul 5 în audiență și nu cred că aceste sancțiuni, atât de voluminoase, vor schimba situația. Aș vrea foarte mult ca să ne întâlnim cu ei și să discutăm toate aceste lucruri pentru a remedia situația.

E. RÎBCA: Un prim argument: potrivit art. 83 alin. (9) din CSMA, deciziile adoptate de CA în urma efectuării controlului includ partea descriptivă, motivarea și dispozitivul. Informațiile incluse în fiecare din aceste părți ale deciziei CA trebuie să corespundă principiului legalității. În mod tradițional, dispozitivul proiectelor includ prevederea *se ia act de rezultatele controlului*, votarea căreia semnifica aprobarea rezultatelor controlului. Votul acordat pentru prevederea *se ia act de rezultatele controlului* are ca efect juridic aprobarea textului și din partea descriptivă, și din motivarea proiectelor deciziei, inclusiv aprobarea legalității informațiilor incluse în aceste părți ale deciziei.

Un următor argument: normele instituite prin art. 4 alin. (3) din CSMA au ca scop promovarea transmisiei programelor audiovizuale locale de către furnizorii de servicii media aflați în jurisdicția Republicii Moldova. Sancțiunile pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (3) din CSMA implică difuzarea de către un furnizor de servicii media în fiecare serviciu media audiovizual a programelor audiovizuale locale cu o durată medie zilnică mai mică decât ce e prevăzut în art. 4 alin. (3) și (10) din CSMA.

Un următor argument: rezultatele controlului prezintă suficiente argumente în vederea aplicării sancțiunilor. A. Pe parcursul unei săptămâni monitorizate, „Premiera TV” a difuzat programe audiovizuale locale cu durata totală de 3 ore 5 min. 26 sec. din necesarul săptămânal de minim 56

de ore de emisii de programe audiovizuale. B. Pe parcursul unei săptămâni monitorizate, „Next TV” nu a difuzat niciun program audiovizual local.

Un următor argument: norma instituită prin art. 4 alin. (4) din CSMA, programe audiovizuale locale în primă difuzare. Sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (4) din CSMA implică difuzarea de către un furnizor de servicii media în fiecare serviciu media audiovizual a programelor locale în primă difuzare cu o durată medie mai mică decât 50% din cea prevăzută în art. 4 alin. (3) și (10) din CSMA.

Un următor argument: rezultatele controlului au atestat transmisia în primă difuzare de către „Premiera TV” a tuturor programelor audiovizuale locale: 3 ore 5 min. 26 sec. din cele 3 ore 5 min. 26 sec. difuzate în parcursul săptămânii monitorizate. Rezultatele controlului activității „Next TV”, care au ca obiect durata totală a programelor audiovizuale locale și durata programelor audiovizuale locale în primă difuzare, de asemenea sunt identice. În consecință, subsemnatul consideră că sancțiunile aplicate titularului licențelor de emisie pentru „Next TV” și „Premiera TV” pentru încălcarea prevederii art. 4 alin. (4) din CSMA reprezintă o nouă sancțiune pentru încălcarea art. 4 alin. (3) din CSMA.

Un următor argument: norma instituită prin art. (4) alin. (7) din CSMA, programe audiovizuale în limba română. Sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor art. (4) alin. (7) din CSMA implică difuzarea de către un furnizor de serviciu media în fiecare serviciu media audiovizual a programelor audiovizuale locale în limba română cu o durată mai mică de 80% din durata totală a programelor audiovizuale locale difuzate în parcursul unei săptămâni.

Un alt argument: în contextul rezultatelor controlului „Next TV”, proiectul deciziei nu reflectă fapta imputabilă și argumentele în vederea aplicării sancțiunilor pentru încălcarea art. (4) alin. (7) din CSMA. În consecință, subsemnatul consideră că sancțiunea aplicată „Next TV” pentru încălcarea prevederilor art. (4) alin. (7) din CSMA reprezintă o nouă sancțiune pentru încălcarea art. (4) alin. (3) din CSMA.

Un următor argument: norma instituită prin art. (4) alin. (9) din CSMA are ca scop promovarea transmisiei programelor audiovizuale locale, inclusiv a programelor audiovizuale locale în limba română, în intervale de timp cu audiență mare, inclusiv în orile de maximă audiență. Sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor art. (4) alin. (9) din CSMA implică difuzarea de către un furnizor de serviciu media, în fiecare serviciu media audiovizual, a programelor audiovizuale locale, inclusiv a programelor audiovizuale locale în limba română, cu durate minime și în intervale de timp prevăzute expres în art. (4) alin. (9) din CSMA.

Un următor argument: în contextul rezultatelor controlului privind „Premiera TV”, s-a atestat transmisia programelor audiovizuale în orele de maximă audiență, 2 ore 4 min. 40 sec., cu un volum mai mic decât volumul total al programelor audiovizuale locale difuzate în perioada supusă controlului, 3 ore 5 min. 26 sec. și, totodată, cu un volum mai mic decât volumul total al programelor vizuale locale care urmau a fi difuzate potrivit legii în perioada supusă controlului – 56 de ore de emisiune. În contextul rezultatelor controlului „Premiera TV”, există temei pentru a constata absența unor eforturi privind conformarea activității „Premiera TV” cu prevederile legale. În acest context, „Premiera TV” a avut posibilitatea să difuzeze cele 2 ore 4 min. 40 sec. în orele de maximă audiență, ceea ce nu a fost realizat.

Un alt argument: în contextul rezultatelor controlului „Next TV”, proiectul deciziei nu reflectă fapta imputabilă și argumentele în vederea aplicării sancțiunii pentru încălcarea prevederilor art. (4) alin. (9) din CSMA. În consecință, subsemnatul consideră că sancțiunea aplicată „Next TV” pentru încălcarea prevederilor art. (4) alin. (9) din CSMA reprezintă o nouă sancțiune pentru încălcarea art. (4) alin. (3) din CSMA.

Un ultim argument: în contextul sancțiunii prevăzute în art. 84 alin. (6) lit. d) din CSMA, au fost supuse votului propuneri de aplicare a două sancțiuni pentru furnizorul de servicii media „MEDIA SCOUPE” SRL. Cele două sancțiuni au fost aplicate pentru neprezentarea înregistrărilor programelor audiovizuale de către serviciile de televiziune „Next TV” și „Premiera TV”, solicitate de CA prin scrisoarea nr. 2211 din 20.11.2024. În conformitate cu prevederea art. 84 alin. (5) lit. a) din CSMA, subsemnatul nu a avut temei pentru a vota aplicarea aceluiași furnizor de servicii imediat a două sancțiuni pentru aceeași faptă.

2. S-a examinat: Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 288 din 08 noiembrie 2024

A raportat: Bianca SCURTUL

Raportul DLF se anexează.

A fost audiat: Andrian CARP, reprezentantul „Radio Dar” .

(Înregistrarea Video cu comentariile reprezentantului se păstrează în arhiva CA.)

R. MIHALEVSCHI: Reprezentanții DLF oferă consultanță, informații când vă adresați?

A. CARP: Da, am fost informat, de fiecare dată suntem ascultați.

R. MIHALEVSCHI: Consiliul pentru promovarea proiectelor investiționale l-ați trecut?

A. CARP: Da, chiar săptămâna trecută am luat documentele.

S-a decis:

1. Se ia act de rezultatele controlului activității furnizorului de servicii media „DARMEDIA CCS” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Radio Dar”, efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 288 din 08.11.2024, și se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „DARMEDIA CCS” SRL, în temeiul prevederilor art. 84 alin. (5) lit. f) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, pentru încălcarea prevederilor licenței de emisie.

S-a votat: PRO – (6) UNANIM – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

2. Se admite cererea f/nr. din 12.12.2024 a „DARMEDIA CCS” SRL și se reperfectează Licența de emisie A MMI nr. 002162 din 05.02.2021, eliberată „DARMEDIA CCS” SRL pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Radio Dar”, în rezultatul modificărilor operate în datele de identificare ale acționarilor și ale asociaților până la nivel de persoană fizică și juridică.

S-a votat: PRO – (6) UNANIM – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

DECIZIA nr. 311 din 13 decembrie 2024 se anexează.

3. S-a examinat: Cu privire la examinarea cererii de reperfectare a licenței de emisie eliberate furnizorului de servicii media „Univers-FM Media” SRL” pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Focul din Vatră”

A raportat: Ecaterina COVACI

Raportul DLF se anexează.

S-a decis:

Se admit cererile f/nr. din 14.11.2024 și din 11.12.2024 ale „Univers-FM Media” SRL și se reperfectează Licența de emisie seria A MMI nr. 002126 din 17.04.2020, eliberată „Univers-FM Media” SRL pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Focul din Vatră”, în rezultatul includerii modalității de difuzare a serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Focul din Vatră” prin intermediul paginii web <https://aiciascult.eu>.

S-a votat: PRO – (6) UNANIM – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

DECIZIA nr. 312 din 13 decembrie 2024 se anexează.

4. S-a examinat: Cu privire la examinarea cererii de eliberare a duplicatului licenței de emisie eliberate furnizorului de servicii media A.O. „Cultura Divină” pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Cultura Divină”

A raportat: Ecaterina COVACI

Raportul DLF se anexează.

S-a decis:

Se admite cererea f/nr. din 11.12.2024 a A.O. „Cultura Divină” și se eliberează duplicatul licenței de emisie (formular nou). Se anulează formularul Licenței de emisie seria A MMI nr. 002169 din 19.10.2017, eliberată A.O. „Cultura Divină” pentru serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Cultura Divină”.

S-a votat: **PRO – (6) UNANIM** – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

DECIZIA nr. 313 din 13 decembrie 2024 se anexează.

Dna Liliana VIȚU-EȘANU, președinta ședinței, a constatat că ordinea de zi a fost epuizată și a pus la vot aprobarea închiderii ședinței.

S-a votat: **PRO – (6) UNANIM** – Liliana VIȚU-EȘANU, Ana GONȚA, Orest DABIJA, Ruslan MIHALEVSCHI, Eugeniu RÎBCA, Larisa TUREA.

Ședința a fost declarată închisă.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU

Ex. Olimpia Moraru